

Teie skole

**Plan for å sikre elevene et godt skole miljø på
Teie skole - § 9a**

Innhold

1. Formål.....	3
2. Innledning.....	4
3. Nulltoleranse og systematisk arbeid	5
4. Forebygging og holdningsskapende arbeid.....	6
5. Rutiner for å avdekke brudd på §9A (Rutine 2).....	9
6. Rutine for håndtering av Brudd på §9a (rutine 3).....	10
7. Fylkesmannens håndheving av aktivitetsplikten i enkeltsaker	11
Vedlegg 1: Meldeskjema om bekymring for elevenes psykososiale miljø	12
Vedlegg 2: Aktivitetsplan.....	13
Vedlegg 3: Meldeskjema om bekymring for elevenes fysiske skole miljø	14

1. Formål

Opplæringsloven § 9 A handler om elevenes skolemiljø. Retten til et trygt og godt skolemiljø etter opplæringsloven §9 A-1 gjelder for alle som er elever på barnetrinnet, ungdomsskolen og i den videregående skole

§9 A-2 Retten til eit trygt og godt skolemiljø Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

Med skolemiljø (tidligere betegnet som det psykososiale miljø) menes de mellommenneskelige forhold ved skolen, det sosiale miljøet og hvordan eleven og personalet opplever dette. I dette ligger også elevens opplevelse av lærings situasjonen. Skolemiljøet skal virke positivt på elevenes helse, trivsel og læring, trygghet og sosial tilhørighet.

§ 9 A blir kalt ” elevenes arbeidsmiljølov”. Skolen plikter å rette opp forhold når elevens subjektive oppfatning er at skolemiljøet ikke fremmer hans/hennes helse, trivsel eller læring.

Skolen plikter å informere elever og foreldre om deres rettigheter etter opplæringsloven kapittel 9 A, og om skolens aktivitetsplikt og muligheten til å melde saken til fylkesmannen. Elevene og foreldrene skal få nok informasjon til å kunne vurdere om elevens rettigheter er oppfylt og hvordan de kan gå frem for å sikre at elevenes rettigheter oppfylles. Teie skole har valgt å lage denne planen som et ledd i dette arbeidet.

På Teie skole legger vi vekt på:

- at det arbeides kontinuerlig, langvarig og systematisk med elevenes skolemiljø
- at tydelig ledelse, herunder klasseledelse, er en forutsetning for å forebygge, avdekke og håndtere krenkende ord og handlinger
- at alle ansatte ved skolen har en handlingsplikt til å undersøke, varsle og gripe inn dersom de får kunnskap eller mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende atferd
- At vi i vår pedagogiske praksis sikrer forebyggende tiltak (Se læreplan for sosiale ferdigheter)
- At vi i skole-hjem samarbeidet sørger for en dialog som virker tillitsskapende slik at bekymringer meldes.
- At foreldre/foresatte, elever og andre opplever at vi er raskt på plass med effektive tiltak der bekymring oppfattes eller meldes.

2. Innledning

Alle elever på Teie skole har rett til et trygt og godt skolemiljø.

Denne planen omhandler elevenes psykososiale miljø og bygger på følgende prinsipper:

Kapittel 3	Forebygging og holdningsskapende arbeid	Tiltak som reduserer risikoen for at elever blir utsatt for krenkende ord og handlinger.
Kapittel 4	Avdekking	Metoder og rutiner skolen bruker for å avdekke at elever blir utsatt for krenkende ord og handlinger.
Kapittel 5	Håndtering og sanksjoner	Tiltak og rutiner for problemløsning. Når det gjelder sanksjoner skolen bruker overfor elever som utøver krenkende ord og handlinger, vises det til ordensreglementet.
Kapittel 6	Kontinuerlig, langvarig og systematisk arbeid	Skolens systematiske arbeid i forhold til å sikre elevene et godt psykososialt læringsmiljø. (Skolens læreplan for sosiale ferdigheter)

Ingen elever skal bli utsatt for krenkende ord eller handlinger som mobbing, diskriminering, vold, trakassering eller utestenging. Det gjelder både i skoletiden (inkludert leksetid og SFO) og på skoleveien. Definisjon av ulike begreper som omhandler krenkende ord og handlinger hentet fra Utdanningsdirektoratet:

Vold innebærer at noen bruker fysisk makt som kan skade andre.

Diskriminering betyr at en person blir dårligere behandlet eller trakassert, for eksempel på grunn av kjønn, funksjonsevne, tro, hudfarge eller opprinnelse (nasjonal eller etnisk).

Mobbing innebærer at en eller flere elever sier eller gjør vonde og ubehagelige ting mot en annen elev. Ved mobbing skjer dette gjentatte ganger, og den som blir utsatt, har vanskelig for å forsvare seg.

Trakassering deles gjerne opp i verbal trakassering utsagn knyttet til kjønn, etnisitet, legning, utseende etc. Ikke-verbal trakassering gjennom gester eller bilder. Fysisk trakassering gjennom f.eks. uønsket beføling.

Utestenging betyr at noen så godt som alltid blir holdt utenfor en gruppe eller et trinn.

Både vold, diskriminering, trakassering og utestenging kan være krenkelser som benyttes i mobbing gjentatte ganger og over tid, og går ut over et offer som ikke kan forsvare seg.

I Elevundersøkelsen brukes denne definisjonen: Mobbing er gjentatt negativ eller ondsinnet atferd fra en eller flere rettet mot en elev som har vanskelig for å forsvare seg. Gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også mobbing. Atferden må finne sted to eller flere ganger i måneden eller oftere for å være mobbing.

3. Nulltoleranse og systematisk arbeid

§9 A-3 Nulltoleranse og systematisk arbeid.

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort.

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser. Prinsippet om nulltoleranse ble tatt inn i opplæringsloven 01.08.17 for å understreke hvor viktig det er at skolen har tydelige holdninger på dette området.

Med kontinuerlig menes det at det systematiske arbeidet må være en rød tråd i skolens arbeid. Det systematiske arbeidet skal være gjennomtenkt og planmessig. Planene og rutinene må være innarbeidet og må følge s av personalet når det jobbes med saker som vedrører det psykososiale skolemiljøet til elevene.

Rektor/inspektør er ansvarlig for den daglige oppfølgingen av skolens systematiske arbeid.

Denne planen skal bidra med at elevene på Teie skole opplever et trygt og sosialt skolemiljø. Planen må være kjent for alle parter i skolemiljøet.

	<i>Oppgave:</i>	<i>Tidspunkt:</i>	<i>Ansvar:</i>
1.	<i>Skolens ansatte drøfter, samt skriftlig gjør skolens syn på: -Hva er et godt skolemiljø? -Hva er krenkende atferd? - Hvor er terskelen for å gripe inn? -Når skal ledelsen varsles? -Gjennomgang av rutiner for varsling.</i>	<i>Ved skolestart.</i>	<i>Undervisningsinspektør/rektor</i>
2.	<i>Skolens planer og tiltak for forebyggende og holdnings skapende arbeid gjennomsyrrer skolehverdagen.</i>	<i>Løpende</i>	<i>Undervisningsinspektør/rektor</i>
3.	<i>Opplæring og informasjon til alle ansatte: - Plan for å sikre elevene et godt skolemiljø på Teie skole. - Skoleregler.</i>	<i>Ved skolestart</i>	<i>Undervisningsinspektør/rektor</i>
4.	<i>Nye foresatte gjøres kjent med at planen, ordensreglement for skolene i Færder kommune og skolereglene ligger på skolens hjemmeside. Samt plan for å sikre et godt skolemiljø for elevene.</i>	<i>Første foreldremøte på høsten, alle trinn.</i>	<i>Kontaktlærere Undervisningsinspektør/rektor</i>
5.	<i>Elevne gjøres kjent med kommunens Ordensreglement, og skolereglene (jf. § 9 A-10). De lager trinnregler og tipsplakater.</i>	<i>Hver høst</i>	<i>Kontaktlærere</i>
6.	<i>Trivselsledere velges, og læres opp.</i>	<i>Første foreldremøte på høsten, alle trinn.</i>	<i>Trivselsleder-ansvarlig</i>

7.	<i>Tiltak og aktiviteter vedrørende skolemiljø tas opp i elevråd.</i>	<i>Hver høst</i>	<i>Eleverådskontakt</i>
8.	<i>Gjennomgang av trivselsundersøkelsen og elevundersøkelsen tas opp i personalet, elevråd, FAU, SU og SMU.</i>	<i>Hver vår.</i>	<i>Rektor</i>
9.	<i>Det oppnevnes to elever (elevrådsleder + en til) fra elevrådet med et særlig ansvar for skolemiljøet (jf. § 9 A-8).</i>	<i>Oppstart høst 2017</i>	<i>Eleverådet</i>
10.	<i>Tiltak på trinn vurderes på trinnsamtale.</i>	<i>Hver høst, ellers etter behov</i>	<i>Rektor</i>
11.	<i>Inspeksjonsrutiner gjennomgås/evalueres.</i>	<i>Høst/ nyttår</i>	<i>Rektor</i>
12.	<i>Skolens arbeid med læringsmiljøet drøftes på styringssamtalen.</i>	<i>Vår</i>	<i>Rektor / virksomhetsleder skole</i>
13.	<i>Evaluerer forebyggende og holdnings skapende arbeid i personalet, elevråd, FAU, SU og SMU</i>	<i>Vår</i>	<i>Rektor</i>
14.	<i>Internkontroll: Praksis i forhold til oppfølging av Opplæringsloven §9a. Elevscreening to ganger i året.</i>	<i>Løpende</i>	<i>Undervisningsinspektør/ rektor</i>

4. Forebygging og holdningsskapende arbeid

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet forskningsbasert materiell for helhetlig arbeid med læringsmiljø. Materialet gir konkrete forslag til arbeid og omfatter følgende områder:

- Klasseledelse
- Relasjoner mellom lærer og elev
- Relasjoner mellom elevene
- Regler og regelhandhevelse
- Sosial kompetanse og læringsmiljø
- Mobbing
- Gjensidige forventninger (mellom deltakerne i skolesamfunnet)
- Samarbeid hjem/skole
- Involvering av elever i læringsarbeidet
- Legge til rette for lek i skolens uterom

http://www.udir.no/upload/Laringsmiljo/Materiell/Bedre_laringsmiljo_materiell.pdf

Utdanningsdirektoratet har også utarbeidet en veileder til ansatte og ledere i grunnskolen i arbeidet mot mobbing.

http://www.udir.no/globalassets/upload/laringsmiljo/5/arbeid_mot_mobbing_veileder_bm.pdf

Teie skole har valgt følgende strategier for å forebygge, avdekke og stoppe krenkende ord og handlinger i skolen:

Helhetlig arbeid med læringsmiljøet

Teie skole vurderer ulike «program» for den helhetlige satsningen i arbeidet med læringsmiljøet.

Tilsyn i friminutt skal bruke refleksvest, være ute til rett tid og ellers følge «rutiner for tilsyn».

Trivselsprogrammet: trivselsledere som organiserer spennende aktiviteter for elevene i friminuttene for å forebygge uønsket adferd. Det er et program for økt aktivitet og mer trygghet i friminuttene, som forhåpentligvis vil gjøre at elever opplever glede på skolen og få mobbere på andre tanker.

God klasseledelse er en forutsetning for et godt læringsmiljø. De ansatte skal ha kontroll over egne følelser, være tydelige i sin kommunikasjon og be om veiledning hvis miljøet i klassen utvikler seg negativt.

Elevene skal sikres medvirkning gjennom samtaletimer, elevsamtaler, elevråd og skolemiljøutvalg.

Foreldrene skal sikres medvirkning gjennom FAU, hjem-skole samarbeid, skolemiljøutvalg, foreldremøter og samtaletimer.

Færder kommune og skolens ordensreglement er kjent for alle på skolen, både voksne og barn.

- Kontaktlærer har ansvaret for å gjennomføre spørreundersøkelser, elevsamtaler samt utviklingssamtaler hvor trivsel og relasjoner er tema gjennom året.
- Tett samarbeid rundt elevene i skole/SFO.
- Samarbeidspartnere: PPT, BV, helsesøster, skolens nettverkskontakt.
- Skolen tilstreber å ha et godt samarbeid med hjemmet. Forskning viser at felles regler og holdninger til atferd på skole og hjem i seg selv virker forebyggende.
- Det er særlig viktig at foreldrene deltar i arbeidet med å fremme et godt skolemiljø blant barna.
- BTI – Bedre tverrfaglig innsats.
- Fellessamlinger.
- Aktivitetsdager.
- Fadderordning.
- Den kulturelle skolesekken.
- Elevmedvirkning gjennom elevråd og skolemiljøutvalg.
- Foreldremedvirkning gjennom FAU og samarbeid hjem/skole.
- Gjennomføring og oppfølging av resultater (elevundersøkelsen).
- Foreldreskole.
- Vennegrupper.
- Fast rutine for samarbeidsmøter med og trinnkontakter/foreldrekontakter.

Forebyggende arbeid (trivselstiltak, observasjon, kartlegging)

Observert
Krenkelse
Rutine 1

Mistanke
om
mistrivsel
Rutine 2

Kjent
mistrivsel
Rutine 3

Midlertidige
Aktivitetsplan
IT (drøft)

Systematisk
undersøkelse
Samtaler
Observasjon
Spekter
IT (analyse)

Aktivitets-
plan

Vedlikehold
Reparasjon
(Aktivitetsplan)

Ved gjentagende krenkelser iverksettes rutiner for mistanke om brudd/brudd på §§9A 2, 3 og 4.

5. Rutiner for å avdekke brudd på §9A (Rutine 2)

Alle skolens ansatte har et kontinuerlig ansvar for å være oppmerksom på elevenes trivsel og elevenes samspill. Innen en uke etter at skolen er informert om, eller observerer at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal tiltak være igangsatt og tiltaksplan skrevet. Det prioriteres å sette i gang tiltak for å avhjelpe og å opprette dialog med involverte elever og deres foresatte. Alle involverte elever skal høres, og det er barnets beste som er bærende prinsipp for tiltak og håndtering.

Når det er mistanke om at elev ikke opplever sitt skolemiljø som trygt gjelder følgende rutine:

Systematisk undersøkelse

- **Del mistanke/informasjon med teamet.**

Alle voksne på teamet må være oppmerksomme på elevens trivsel og samspill med medelever og voksne. Noter ned konkrete observasjoner.

- **Meldeskjema om brudd/mistanke om brudd**

Skjema fylles ut og sendes sosiallærer på epost. Sosiallærer har ansvar for å informere rektor.

- **Samtale med eleven**

Kontaktlærer har samtale(r) med eleven. Elevens opplevelse av eget skolemiljø bør avdekkes.

- **Samtale med elevens foresatte**

Kontaktlærer har samtale med elevens foresatte for å informere og drøfte. Foresatte gis også informasjon om skolens rutiner, videre arbeid og saksgang for å melde saken til fylkesmann.

- **Samtale med involverte elever og foresatte**

Kontaktlærer til andre involverte elever har samtale med disse og deres foresatte.

- **Ved behov for utvidet informasjon gjennomføres Spekter (se egen rutine) og/eller systematisk observasjon (se metodebeskrivelse)**

Spekter planlegges og gjennomføres slik at det vil være mulig å gjennomføre elevsamtalene så snart som mulig og senest innen to uker etter gjennomført undersøkelse.

- **Gjennomgang på teamet**

Teamet drøfter saken på nytt og blir enige om videre tiltak.

- **Drøfting av sak med skolens innsatsteam**

Dersom det er vanskelig å konkludere eller det er behov for bistand i oppfølging, vurdering, kartlegging ol, kan skolens innsatsteam bistå. Henvendelse til skolens innsatsteam via Kaja.

- **Foresatte gis fortløpende informasjon**

- **Konkluderes det med brudd på §9A, opprettes det aktivitetsplan (se rutine 3)**

- **Oppsummering i oppad**

En oppsummering av undersøkelsen legges som notat i elevens mappe. Notatet skal ha dato og navnet på den som har skrevet notatet som første linje. Sosiallærer skal ha melding på mail om at notatet er lagt til. Sosiallærer har ansvar for å informere rektor.

Denne rutinen skal gjennomføres snarest. Samtaler med elever og foresatte bør gjennomføres samme dag. Saken trenger ikke være ferdig undersøkt før foresatte informeres, og foresatte har ofte viktig informasjon. Sosiallærer og miljøterapeut kan bidra med observasjon, elevsamtaler ol dersom sakens art tilsier det. Dersom det er vanskelig å finne tid til elevsamtaler ol kan en fra ledelsen ta over undervisning.

6. Rutine for håndtering av Brudd på §9a (rutine 3)

- **Midlertidige tiltak**

Det skal umiddelbart settes inn midlertidige tiltak som verner eleven mot krenkelser. Dette kan være samtaler med krenkende part, skjermingstiltak, individuell oppfølging ute ol. Tiltakene konkretiseres i en midlertidig aktivitetsplan som gjelder for perioden skolen undersøker, i påvente av en mer langsiktig aktivitetsplan.

- **Følg rutine for systematisk undersøkelse**

- **Tiltaksplan**

Kontaktlærer skriver tiltaksplan. Tiltaksplanen skal inneholde:

- Hvilken utfordring tiltaka skal løse
- Hvilke tiltak skolen har planlagt
- Når tiltakene skal gjennomføres
- Hvem som er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene
- Når tiltakene skal evalueres (evalueringsfristen settes innen seks skoleuker)

- **Gjennomgang av tiltaksplanen**

Tiltaksplanen skal gjennomgås og drøftes med elev og elevs foresatte før den ferdigstilles. Elev og foresatte skal gis medvirkning i utforming av tiltaksplanen.

- **Informere om tiltak**

Der tiltak involverer andre elever, skal både elevens foresatte og eleven informeres før tiltakene iverksettes.

- **Tiltaksplan sendes foresatte og sosiallærer**

Ferdigstilt tiltaksplan skal sendes elevens foresatte og sosiallærer. Sosiallærer har ansvar for å arkivere dokumentet i elevens mappe og å informere rektor.

- **Evaluering**

Tiltaksplanen skal evalueres jevnlig og dato for evaluering av tiltak skal settes når tiltakene iverksettes.

§ 9A-5 Skjerpet aktivitetsplikt – voksne som mobber barn.

Alle som arbeider på skolen har en skjerpet aktivitetsplikt dersom ansatte krenker, mobber, trakasserer, diskriminerer eller utøver vold mot elever.

- Rektor varsler skoleeier ved brudd på slike tilfeller, som følger de ordinære delepliktene i aktivitetsplikten.

Sosiallærer og miljøterapeut kan involveres i drøfting av tiltak/tiltaksplan, og kan bistå som del av tiltaksplanen.

Dersom elevens opplevelse av skolemiljø ikke er bedret innen evaluering skal sosiallærer involveres i saken. Som hovedregel vil det opprettes stafettlogg for videre oppfølging av saken.

7. Fylkesmannens håndheving av aktivitetsplikten i enkeltsaker

§ 9 A-6 Fylkesmannen si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker
Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til Fylkesmannen etter at saka er teken opp med rektor. Fylkesmannen skal avgjere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt. Dersom saka ikkje er teken opp med rektor, eller om det er under ei veke sidan ho vart teken opp, skal Fylkesmannen avvise saka, med mindre særlege grunnar gjer dette urimeleg. Det

14

same gjeld dersom saka ikkje gjeld skolemiljøet på skolen der eleven går når saka blir meldt til Fylkesmannen.

Skolen og skoleeigaren skal utan hinder av lovfesta teieplikt leggje fram alle opplysningar som Fylkesmannen meiner må til for å greie ut saka. Fylkesmannen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i Fylkesmannen si saksbehandling.

Kjem Fylkesmannen til at skolen ikkje har oppfylt aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5, kan Fylkesmannen vedta kva skolen skal gjere for å sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det skal setjast ein frist for gjennomføringa av vedtaket, og Fylkesmannen skal følgje opp saka. Fylkesmannen kan vedta reaksjonar etter skolen sitt ordensreglement, jf. § 9 A-10, eller at ein elev skal byte skole, jf. § 8-1 fjerde ledd.

Avgjerda til Fylkesmannen er eit enkeltvedtak og kan påklagast etter reglane i forvaltningsloven. Skoleeigaren har ikkje klagerett.

Elever og foreldre til den eleven det gjelder kan melde fra til fylkesmannen muntlig eller skriftlig. Hensikten med muligheten til å melde saken til fylkesmannen, og få den behandlet der, er å sikre elever og foreldre en mulighet til å få sin sak prøvd av en annen myndighet utenfor skolen. Fylkesmannen skal fungere som et sikkerhetsnett. Å melde fra til fylkesmannen er aktuelt hvis saken allerede er tatt opp med rektor, og elev eller foreldre ikke er fornøyd med hvordan skolen følger opp saken for at eleven skal få det trygt og godt.

Vedlegg 1: Meldeskjema om bekymring for elevenes psykososiale miljø

MELDESKJEMA OM BEKYMNING FOR ELEVENS PSYKOSOSIALE SKOLEMILJØ

Elevenes navn:	
Fødselsdato:	
Elevenes klasse	
Kontaktlærer:	
<hr/>	
Bekymringen er mottatt av:	
Bekymringen er meldt av:	
Dato for meldingen:	
Hva dreier bekymringen seg om? (mobbing, vold, rasisme, diskriminering, utestegning)	
Hvordan ble bekymringen oppdaget?	
Annen faktainformasjon?	

Sendes: Rektor

Digital kopi:

Elevenes mappe i Oppad

Vedlegg 2: Aktivitetsplan

Færder kommune
Oppvekst- og kultursektoren
Teie skole

Saksbeh.:
Dir. tlf.:
Vår ref.:
Dato:

Tiltaksplan etter §9A

Navn:

Født:

Beskrivelse av situasjonen som er meldt. (Krenkelse eller utrygt skolemiljø)			
Mål:			
Dato:	Skolens planlagte tiltak:	Ansvarlig:	Evalueres:
Evaluering:			
Neste møte:			

Rektor/Inspektør

Vedlegg 3: Meldeskjema om bekymring for elevenes fysiske skole miljø

MELDESKJEMA OM BEKYMRING FOR ELEVENES FYSISKE SKOLEMILJØ

I opplæringsloven kapittel 9a "Elevene sitt skolemiljø", § 9a-1 Generelle krav, står det:

"Alle elever i grunnskoler og videregående opplæring har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring"

Bekymringen meldes til:	Teie skole	
Bekymringen meldes av:		Dato:
Jeg melder følgende bekymring for elevenes fysiske skolemiljø:		
Skolens evaluering:		

Sign:
